

2254

5891.

1890

Cesti rahwa
Kasuline Kalender
1890

Bibliotheca
Universitatis
Tartensis
1942:7079

aasta tarwis pärast meie Issanda Jeesuse Kristuse sündimist.
Sel aastal on 365 päewa.

Märkide seletus.

● Noor: kuu.

● Esimene weerand.

● Täis: kuu.

● Viimne weerand.

P. = püha. — hom. = hommikul. — e. l. = enne lõunat. —
m. ja ' = minut. — p. = pärast ehk päew. — õht. = õhtul. —
v. l. = pärast lõunat. — l. = kell. — t. = tund.

Päewa- ja kuu-warjutused.

Sel aastal warjutatakse päikest kaks korda: esimene
ringwormiline päewa warjutus on 29. Juunil ja teine
täieline päewa warjutus 24. Detsembril.

Kuud warjutatakse 8. Detsembril.

Aasta jagude muutmised.

- 1) Rewade algab 8. Märtsil kellu 6 õhtul.
- 2) Sumi algab 9. Juunil kellu 2 peale lõunat.
- 3) Sügise algab 11. Septembril kellu 4 hommikul.
- 4) Talw algab 9. Detsembril kellu 11 õhtul.

Kaks ristikest (**) nädala päewa arwu- numbri ees
tähebawad, et see on kiriku- ehk kroonu-püha, mis kirikus
pühitseatakse; üks ainus (*) tähebaw, et päew on mälestuse
p., mis kirikus ei pühitseata, aga mil kohut ja fooli ei veeta.

Дозволено цензурою. — Дерптъ, 17. Юля 1889 года.

Trükitud H. Laakmann'i kulu ja kirjadega Tartus.

Januar.

Kõit tulew on surewa filma eest peidus,
 Onn, õnnetus eluteel teadmata leidus.
 Ei kindlamat põhja mõi teegi siin panna,
 Kui uskus end Jumala hoolele anda.
 Su nimel nüüd astume uuele teele,
 Su inglid meil' hoidijaks saada mei' eele!

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
------------------------------	--------	---------------------------

Nääri p. Kristuse ümbertõikamisest. Kuul. 2, 21.

**1 Esmasp.	Nääri päew.	
2 Teisp.	Abel, Set	☾ 8, 20' e. l.
3 Keisnäd.	Enof	
4 Neljap.	Metusala	Külm
5 Reede	Simeon	ja tuuline.
**6 Laup.	3 Kuninga p.	

1. Püh. p. 3. Kuning. p. — 12 aastane Jeesus templis. Kuul. 2, 41—52.

7 Pühap.	Melchior	Sula.
8 Esmasp.	Erhart	
9 Teisp.	Kaspar	☾ 1, 36' e. l.
10 Keisnäd.	Paawli päew.	
11 Neljap.	Higinus	Udune.
12 Reede	Rein	
13 Laup.	Hilarius	Lumesadu.

2. Püh. p. 3. Kuning. p. — Pulmad Kaana linnas. Joann. 2, 1—11

14 Pühap.	Robert	Kuul .ine
-----------	--------	-----------

15 Esmasp.	Felits	☾ 10, 3' p. l.
16 Teisp.	Erdbmann	
17 Keisnäd.	Lõnise päew.	Luislab.
18 Neljap.	Erwaim	
19 Reede	Saara	Lumesadu.
20 Laup.	Fab. Sebast.	

3. Püh. p. 3. Kuning. p. — Pühalitõbine ja päämehe jutlane. Mat. 8, 1—13.

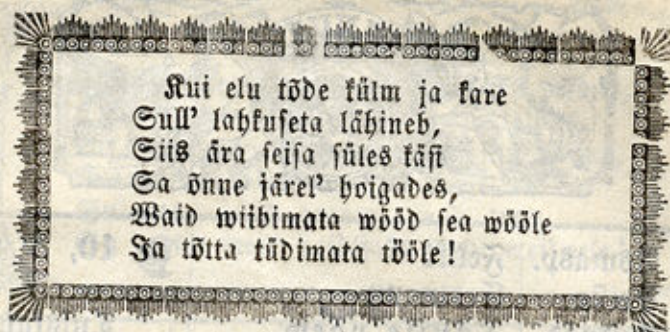
21 Pühap.	Agnes	
22 Esmasp.	Wintsents	Külmatab.
23 Teisp.	Emerentsia	
24 Keisnäd.	Timoteus	☾ 3, 1' e. l.
25 Neljap.	Paawli ümb.	
26 Reede	Hans	Selge.
27 Laup.	Krüfostomus	

9. p. e. Krist. ülest. p. — Tõdtegiad wiinamäel. Mat. 20, 1—16.

28 Pühap.	Kaarel	Külmad
29 Esmasp.	Samuel	ilmad.
30 Teisp.	Ludowika	
31 Keisn.	Polikarpus	☾ 8, 38' p. l.

1 jaanuaril tõuseb päike: l. 8, 41 m., lüh. looja: l. 3, 35 m.

11	—	—	—	8, 27	—	—	—	3, 28
21	—	—	—	8, 7	—	—	—	4, 26

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutused.
------------------------------	--------	--------------------------

1 Neljap.	Brigita	
*2 Reede.	Küünla p. Maarja p.	Lumesadu.
3 Laup.	Hanna	

8. P. e. Krist. ülest. p. — Kõlvajast. Kuul. 8, 4—15

4 Pühap.	Beroonika	Parajad
5 Esmasp.	Ugate	ilmad.
6 Teisip.	Doora	
7 Restnäd.	Rikard	12, 15' p. l.
8 Neljap.	Salomon	
*9 Reede	Apollonius	} Wõit nädal.
*10 Laup.	Paulina	

Paastu Pühap. — Kristuse kannatamisest. Kuul. 18, 31—43.

11 Pühap.	Güwrosina	Pilwine.
12 Esmasp.	Karolina	
13 Teisip.	Wastla päew	Segane.

14 Restnäd.	Tuha päew.	5, 55' p. l.
15 Neljap.	Israël	Lumesadu.
16 Reede	Juula	
17 Laup.	Konstantia	Udune.

1. Pühap. paastus. — Kristust kiusatakse. Mat. 4, 1—11.

18 Pühap.	Kontordia	
19 Esmasp.	Susanna	Selge ilm.
20 Teisip.	Güfarius	
*21 Restnäd.	Valwe päew	1. Kivate
22 Neljap.	Peetri p.	8, 35' p.
23 Reede	Jobst	
24 Laup.	Madise p.	Pilwine.

2. Pühap. paastus. — Kananea-maa naene. Mat. 15, 21—28.

25 Pühap.	Wiktor	
*26 Esmasp.	Nestor	Parajad
	Reisri h. sündimise päew.	
27 Teisip.	Klaudius	talwised ilmad.
28 Restnäd.	Justus	

1 webruaril tõuseb päike: l. 7, 41 m., läh. looja: l. 4, 49 m.

11	—	—	—	7, 17	—	—	—	5, 13 m.
21	—	—	—	6, 48	—	—	—	5, 36 m.

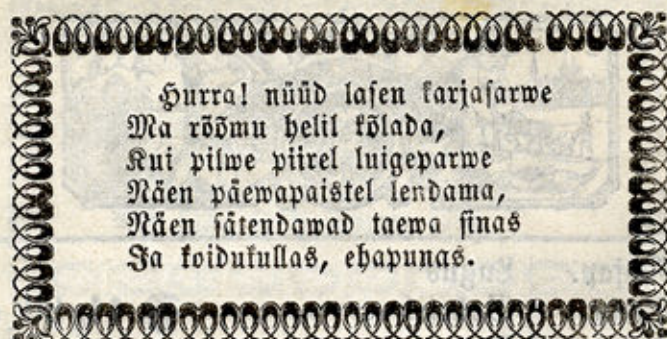

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Neljap.	Albinus	Udune.
**2 Reede	Lowisa Keisri h. trooni pär. püha	☾ 2, 52' e. l.
3 Laupäew	Kunigunda	
3. p. paastus. Kristus ajab kurja waimu wälja. Luuk. 11, 14—28.		
4 Pühap.	Adrian	Pilwine.
5 Esmasp.	Meeta	
6 Teisip.	Gotwrid	Lumesadu.
7 Keisnäd.	Perpetua	
8 Neljap.	Isüprian	☉ 10, 48' p. l. Kewade hakatus kell 6 õhtu.
9 Reede	Prudentius	
10 Laup.	Jenni	Räntsakas.
4. p. paastus. Kristus sündis 5000 meest. Joann. 6, 1—15		
11 Pühap.	Konstantin	
12 Esmasp.	Gregor	Sula.
13 Teisip.	Ernst	
14 Keisn.	Matilde	Selge.

15 Neljap.	Lugus	
16 Reede	Gabriel	☾ 11, 20' e. l.
17 Laup.	Truuta	
5. p. paastus. — Jeesust wisatakse kiwidega. Joan. 8, 46—59.		
18 Pühap.	Patritsius	Selged
19 Esmasp.	Joosep	ilmad.
20 Teisip.	Rupert	
21 Keisnäd.	Beenedikt	
22 Neljap.	Rahwael	Segane.
23 Reede	Leowil	
24 Laup.	Kasimir	☉ 11, 11' e. l.
6. p. paastus. — Kristuse kiskemiseks. Mat. 21, 1—9.		
*25 Pühap.	Palmi puude p. Paastu Maarja p.	Lumesadu.
26 Esmasp.	Immanuel	Pilwine.
27 Teisip.	Gustav	
28 Keisnäd.	Gideon	
**29 Neljap.	Suur Neljap.	Udune.
**30 Reede	Suur Reede	
*31 Laup.	Loots	☉ 12, 40' p. l.

1 märtsil tõuseb päike: l. 6, 25 m., läh. looja: l. 5, 56 m.
 11. — — — — 5, 57 — — — — 6, 18 —
 21. — — — — 5, 28 — — — — 6, 41 —

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmisef.
------------------------------	--------	---------------------------

Eihawõtte Püha. — Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1—8.

*1 Pühap.	1. Eihawõtte p.	Selge.
*2 Esmasp.	2. Eihawõtte p.	
*3 Teisip.	Ferdinand	Wähe wihma.
*4 Keisnäd.	Ambrosius	
*5 Kolmap.	Matšim	Udune.
*6 Reede	Isidori	
*7 Laup.	Aaron	☉ 9, 53' e. l.

1. p. p. ülest. p. — Kinnipandud ukses. Joann. 20, 19—31.

8 Pühap.	Liborius	
9 Esmas.	Pogislaus	Segane.
10 Teisip.	Esriel	
11 Keisnäd.	Hermann	Soe ilm.
12 Kolmap.	Julius	
13 Reede	Iustinus	Sahe tuul.
14 Laupäew	Liburtius	

2. p. p. ülest. p. — Hea karjane. Joann. 10, 11—16.

15 Pühap.	Obadias	☉ 6, 39' e. l.
16 Esmasp.	Karistus	
17 Teisip.	Rudolph	Pilwine.
18 Keisnäd.	Valerian	
19 Kolmap.	Simon	Wihma sadu.
20 Reede	Sulpitius	
21 Laup.	Siim	Selge.

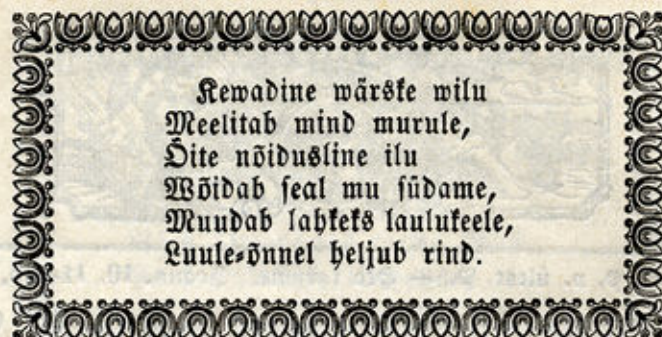
3. p. p. ülest. p. — üürise aja pärast. Joann. 16, 16—23.

22 Pühap.	Rajus	☉ 10, 56' p. l.
23 Esmasp.	Jüri päew.	
24 Teisip.	Albert	Ilusad ilmad.
25 Keisnäd.	Markuse päew	
26 Kolmap.	Etšias	Segane.
27 Reede	Anastasi	
28 Laup.	Tereesia	Wihma sadu.

4. p. p. ülest. p. — Kristuse ärastatusest. Joann. 16, 5—15.

29 Pühap.	Raimund	☉ 6, 9' p. l.
30 Esmasp.	Erastus	

1. a	11. a	21. a	1. a	11. a	21. a
1. a	11. a	21. a	1. a	11. a	21. a
1. a	11. a	21. a	1. a	11. a	21. a

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Leisip.	Wolbri päew	Selge.
2 Keskäd.	Sigismund	
3 Neljap.	† leidmise p.	Wihmased
4 Reede	Lorentina	
5 Laup.	Kottard	ilmad.
5. p. p. ülest. p. — Sigest palumiseft. Joann. 16, 23—30.		
**6 Pühap.	Diitri ^{Troont} pär. fünd. p.	7. fulmi nädal.
7 Esmasp.	Setta	
8 Leisip.	Stanislaus	Udune ilm.
*9 Keskäd.	Rigula päew	Wilu tuul.
**10 Neljap.	Laewa minem.	
11 Reede	Pantraatius	Selge.
12 Laup.	Neero	

6. p. p. ülest. p. — Rõõmustaja. Joann. 15, 26. 27. 16, 1—4.		
13 Pühap.	Serwaatius	6. fülwi
14 Esmasp.	Kristjan	
*15 Leisip.	Sohwia ^{Reisri Herr} troonimise p.	12, 21' e. l.

16	Kesknäd.	Peep	nädal.	Pilwine.
17	Neljap.	Herbert		
18	Reede	Gerit		
19	Laup.	Wilip		
Neli Pühi. — Pühast Waimust. Joann. 14, 23—31.				
**20	Pühap.	Neli Pühi	5. fülwi näd.	Udune.
**21	Esmaš.	Teine Püha		
22	Teisip.	Emilia		☾ 8, 21' e. l.
23	Kesknäd.	Leontine		(2. Kwatember.)
24	Neljap.	Esther		
25	Reede	Urbani päew		Soojad
26	Laup.	Eduard		ilmad.
Kolmainu Jumala P. — Jeesus ja Nikodemus. Joann. 3, 1—15.				
27	Pühap.	Rudolw	4. fülwi	Selge.
28	Esmašp.	Willem		☾ 11, 37' p. l.
29	Teisip.	Matthilian		
30	Kesknäd.	Wigand		Pilwine.
31	Neljap.	Alide		

1. mail tõuseb päike: k. 3, 41 m., läh. looja k. 8, 13 m.	
11. — — — — — 3, 21 — — — — — 8, 33 —	
21. — — — — — 3, 6 — — — — — 8, 50 —	

Kõik sood sine ilula,
Kõik arud õitswa lillela.
Õõpik tõukab toomingasta,
Kõgu laugelt kuusklasta,
Kõõstas passust kõõstikust,
Laululinnud lepiklasta.

Nädalad ja
nädala päewad.

Nimed.

Kuu ja ilma
muutused.

1 Reede	Kotshalk	nädal	Wihma sadu.
2 Laup.	Emma		

1. p. p. 3. a. J. p. — Kikas mees ja Saatsarus. Kuuk. 16, 19—31.

3 Pühap.	Liisu		Heitlik ilm.
----------	-------	--	--------------

4 Esmasp.	Wriderika	2. fulmi nädal.	
-----------	-----------	-----------------	--

5 Teisip.	Boniwatsius		11, 45' e. l.
-----------	-------------	--	---------------

6 Keisnäd.	Artus		
------------	-------	--	--

7 Neljap.	Lukretsia		Selge.
-----------	-----------	--	--------

8 Reede	Medardus		
---------	----------	--	--

9 Laup.	Bertram		Suwe hakatus tell 2 p. l.
---------	---------	--	------------------------------

2. p. p. 3. a. J. p. — Suurest õhtu sõdamaajast. Kuuk. 14, 16—24

10 Pühap.	Blawius		Segane.
-----------	---------	--	---------

11 Esmasp.	Barnabas	2. fulmi	
------------	----------	----------	--

12 Teisip.	Tiina		Udune.
------------	-------	--	--------

13 Keisnäd.	Tobias		3, 41' p. l.
-------------	--------	--	--------------

14 Neljap.	Zetlow		Wihma sadu.
------------	--------	--	-------------

15 Reede	Wiidu	nädal	Segased ilmad.
16 Laup.	Justina		

3. p. p. 3. a. J. p. — Krafadunud lambast. Kuuk. 15, 1—10.

17 Pühap.	Rikander		Udune.
18 Esmasp.	Homer	1. fulmi nädal.	

19 Teisip.	Kert		4, 10' p. l.
------------	------	--	--------------

20 Keisnäd.	Wlorian		
-------------	---------	--	--

21 Neljap.	Rabel		Ilusad ilmad.
------------	-------	--	------------------

22 Reede	Tiit		
----------	------	--	--

23 Laup.	Basilius		
----------	----------	--	--

4. p. p. 3. a. J. p. — Olge armulised. Kuuk. 6, 36—42.

**24 Pühap.	Jaani päew		Segane.
25 Esmasp.	Wiiu		

26 Teisip.	Jeremias		
------------	----------	--	--

27 Keisnäd.	7 magaja päew		6, 30, p. l.
-------------	---------------	--	--------------

28 Neljap.	Josua		
------------	-------	--	--

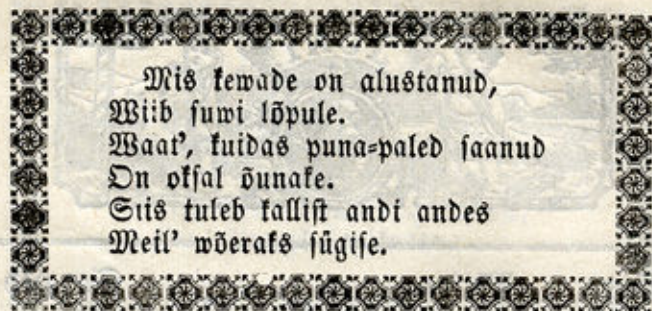
*29 Reede	Peetri Paawl. päew		Wihmased ilmad.
-----------	--------------------	--	--------------------

30 Laup.	Paawli mälet. päew		
----------	--------------------	--	--

1. juunil tõuseb päike: k. 2, 57 m., läh. looja: k. 9, 3 m.

11. — — — 2, 56 — — — 9, 7 —

21. — — — 3, 2 — — — 9, 4 —

Räbalad ja aädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
------------------------------	--------	---------------------------

5. p. p. 3. a. J. p. — Rohkest kala-saagist. Suat. 5, 1—11.		
1 Pühap.	Leobald	Soojad
2 Esmasp.	Seina, Maarja p.	ilmad.
3 Teisip.	Kornelius	
4 Keisnäd.	Ulrik	
5 Neljap.	Anselm	● 2, 37' e. l.
6 Reede	Hektor	
7 Laup.	Demetrius	Segane.

6. p. p. 3. a. J. p. — Wariseride õigusest. Mat. 5, 20—26.		
8 Pühap.	Kilian	Müristab.
9 Esmasp.	Kirillus	
10 Teisip.	7 wennaste päew	Segane ilm.
11 Keisnäd.	Emmeline	
12 Neljap.	Hindrik	Wihma sadu.
13 Reede	Mareti väew	● 4, 31' e. l.
14 Laup.	Bonavent	

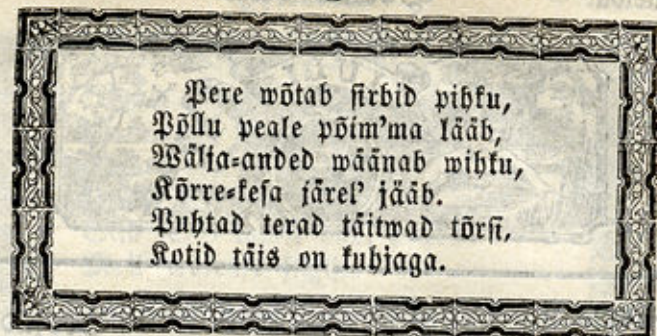
7 p. p. 3. a. J. p. — 4000 mehe söötmisest. — Mark. 8, 1—9.		
15 Pühap.	Apostl. lahkum.	Pilwine.

16 Esmasp.	Hermina	Soojad
17 Teisip.	Aleksius	ilmad.
18 Keisnäd.	Rosina	
19 Neljap.	Haraldus	● 11, 11' p. l.
20 Reede	Elias	
21 Laup.	Daniel	Wihne tuul.

8. p. p. 3. a. J. p. — Wale-prophetitest. Mat. 7, 15—23.		
**22 Pühap.	Maria Mg. p. Reiserin. nime p.	Segane.
23 Esmasp.	Adelheid	
24 Teisip.	Kristina	Pilwine.
25 Keisnäd.	Jakobi päew	
26 Neljap.	Anna	● 4, 6' p. l.
27 Reede	Marta	
28 Laup.	Pantalon	Wihma sadu.

9. p. p. 3. a. J. p. — ütlekohusest majapidajast. Suat. 16, 1—9.		
29 Pühap.	Olewi päew	Selge.
30 Esmasp.	Rosalie	
31 Teisip.	Kristwrid	Ilus ilm.

1. juulil tõuseb päike: l. 3, 15 m., läh. looja: l. 8, 53 m.		
11. — — — — — 3, 33 — — — — 8, 37 —		
21. — — — — — 3, 50 — — — — 8, 17 —		

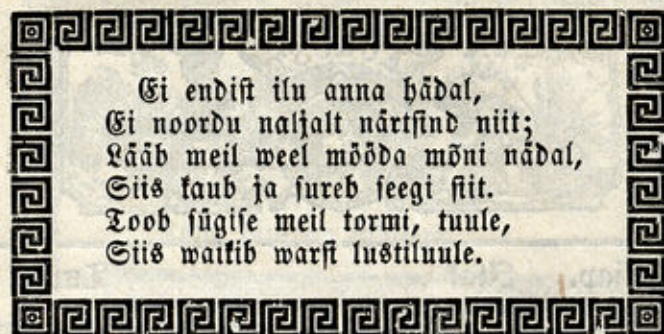

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmiseb.
1 Kestnäd.	Peetri wang. ol.	Pilwine.
2 Neljap.	Hannibal	
3 Reede	August	6, 7' p. l.
4 Laup.	Dominiķus	Udune ilm.
10. p. p. 3. a. J. p. — Jerusalemma ärarikmisesest. Euk. 19, 41—48.		
5 Pühap.	Dswald	Wihma sadu.
*6 Esmasp.	Krist. äraselet. p.	
7 Teisip.	Tõnu	Selge.
8 Kestnäd.	Gottlieb	
9 Neljap.	Romanus	Heitlikud ilmad.
10 Reede	Lauritsa päew.	
11 Laup.	Olga	3, 7' p. l.
11. p. p. 3. a. J. p. — Wariserist ja tõlnerist. Euk. 18, 9—14.		
12 Pühap.	Klara	Tuul.
13 Esmasp.	Made	
14 Teisip.	Güsebius	
*15 Kestnäd.	Rukh. Maar. p.	Soojad ilmad.

16 Neljap.	Isak	Tuul.
17 Reede	Henning	
18 Laup.	Helena	6, 22' e. l.
12. p. p. 3. a. J. p. — Kurdist ja keeletumast. Mark. 7, 31—37.		
19 Pühap.	Sebald	Wihma sadu.
20 Esmasp.	Bernhard	
21 Teisip.	Rut	Pitne läib.
22 Kestnäd.	Wilibert	
23 Neljap.	Safarias	Selge.
24 Reede	Pärtli päew	
25 Laup.	Ludwig	5, 17' e. l.
13. p. p. 3. a. J. p. — Preester ja Samaria-mees. Euk. 10, 23—37.		
26 Pühap.	Natalie	Segane.
27 Esmasp.	Sephart	
28 Teisip.	Auguste	Soe ilm.
*29 Kestn.	Taani pea mah. p.	
**30 Neljap.	Aleksander Keisri h. n. p.	Parajad ilmad.
31 Reede	Rebecka	

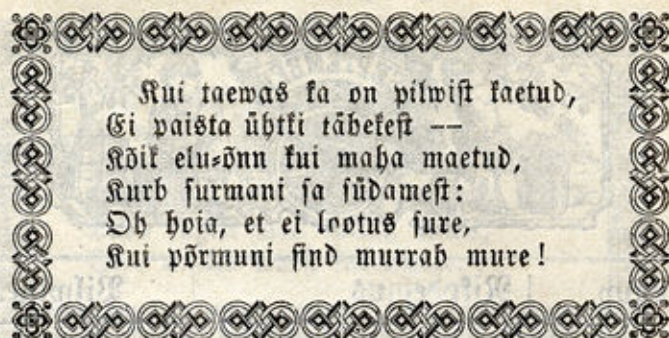
1. augustil tõuseb päike: k. 4, 18 m. lüh. 100ja: k. 7, 58 m.
 11. — — — — — 4, 40 — — — — — 7, 24 —
 21. — — — — — 4, 54 — — — — — 8, 56 —

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Laup.	Elidius	Wihmasadu.
14. p. p. 3. a. 3. p. — Kümnest pibalitõbbisest. Kuul. 17, 11—19.		
2 Pühap.	Elisa	☉ 9, 40' e. l.
3 Esmasp.	Berta	
4 Teisip.	Meus	Selge.
5 Keisnäd.	Natanael	
6 Neljap.	Magnus	Paras ilm.
7 Reede	Regina	
*8 Laup.	Maria sündim. p.	Sahe tuul.
15. p. p. 3. a. 3. p. — Rammonast. Mat. 6, 24—34.		
9 Pühap.	Pruno	☉ 11, 53' p. l.
10 Esmasp.	Albertine	
11 Teisip.	Gerhard	Sügisel hakatus tell 4 hom.
12 Keisnäd.	Sirus	
13 Neljap.	Amatus	Wihmasadu.
*14 Reede	Risti ülend. p.	

15 Laup.	Nikodemus	Pilwine.
16. p. p. 3. a. 3. p. — Raini-linna surnust. Kuul. 7, 11—17		
16 Pühap.	Jakobina	☉ 2, 47' p. l.
17 Esmasp.	Lambertus	Selge.
18 Teisip.	Tõnts	(3. Kwatember.)
19 Keisnäd.	Tints	
20 Neljap.	Marianne	Tuuline.
21 Reede	Matteuse päew	
22 Laup.	Morits	
17. p. p. 3. a. 3. p. — Wee-tõbbisest. Kuul. 14, 1—11.		
23 Pühap.	Hosea	☉ 10, 10' p. l.
24 Esmasp.	Joann. saamise p.	
25 Teisip.	Kleomas	Selge.
*26 Keisnäd.	Joann. õpet. p.	
27 Neljap.	Adolw	Segased ilmad.
28 Reede	Wenzeslaus	
*29 Laup.	Mihkli päew	Udune.
18. p. p. 3. a. 3. p. — Suuremast kásust. Mat. 22, 34—46.		
30 Pühap.	Hieronimus	Lumesadu.

1. septembril tõuseb päike			kl. 5, 26 m., läh. looja: kl. 6, 25 m.
11.	—	—	5, 48 — — — 5, 56 —
21	—	—	6, 10 — — — 5, 28 —

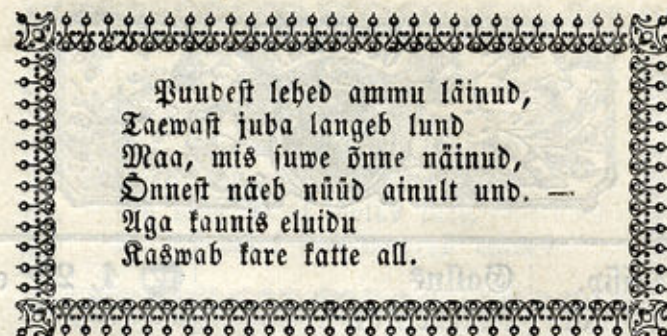

Nädalad ja uädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
*1 Esmasp.	Maarja l. ja eesp.	
2 Teisip.	Wolrat	● 12, 52' e. l.
3 Keisnäd.	Simson	
4 Neljap.	Prants	Jahe ilm.
5 Reede	Amalie	
6 Laup.	Siirak	Seletab.
19. p. p. 3. a. J. p. — Alwatud intimesest. Mat. 9, 1—8.		
**7 Pühap.	Lõikuse püha.	Selge.
8 Esmasp.	Samuel	
9 Teisip.	Jaak	● 7, 24' e. l.
10 Keisnäd.	Arwid, Mai	
11 Neljap.	Burghard	Tuulised
12 Reede	Walwrid	ilmad.
13 Laup.	Angelus	
20. p. p. 3. a. J. p. — Pulma riidest. Mat. 22, 1—14.		
14 Pühap.	Kai	
15 Esmasp.	Hedwig	Lumesadu.

16 Teisip.	Gallus	● 1, 29' e. l.
17 Keisnäd.	Blorentin	
18 Neljap.	Lukase p. äw	Selge.
19 Reede	Luutsius	
20 Laup.	Welitsian	Lumesadu.
21. p. p. 3. a. J. p. — Kuninga-mehe pojaft. Joann. 4, 47—54.		
**21 Pühap.	Lutheruse õige usu üleandm. püha.	Udune.
*22 Esmasp.	Raasani püha. Maarja p.	
23 Teisip.	Sewerin	● 6, 0' p. l.
24 Keisnäd.	Hortensia	
25 Neljap.	Krispin	Külmad ilmad.
26 Reede	Amandus	
27 Laup.	Kapitolin	Tuuline ilm.
22. p. p. 3. a. J. p. — Kavalast sulasest. Mat. 18, 23—35.		
28 Pühap.	Simon Judas	Taewas
29 Esmasp.	Hels	pilwetab.
30 Teisip.	Abfalon	
31 Keisnäd.	Wolhwang	● 3, 25' p. l.

1. oktoobril tõuseb päike:	l. 6, 32 m. läh. looja:	l. 5, 0 m.
11. — — —	6, 55 — — —	4, 33 —
21. — — —	7, 19 — — —	4, 8 —

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmisel.
------------------------------	--------	---------------------------

1 Neljap.	Pühade päew	Õhtu tuul.
2 Reede	Hingede päew	
3 Laup.	Tõleman	

23. P. p. 3. a. J. P. — Kohtu rahast. Mat. 22, 15—22.

4 Pühap.	Otto	Wilud ilmad.
5 Esmasp.	Lotta	
6 Teisip.	Leonhard	
7 Keisnäd.	Enno	☾ 2, 32' p. l.
8 Neljap.	Aleksandra	
9 Reede	Leodor	
10 Laup.	Martin Luther	Lumesadu.

24. P. p. 3. a. J. P. — Saiiri tütrest. Mat. 9, 18—26.

11 Pühap.	Martin piiskop	Selge.
12 Esmasp.	Jonas	
13 Teisip.	Eugen	
**14 Keisnäd.	Widrik, Ap. Kõrberinna sünd. p.	☾ 3, 10' p. l.

15 Neljap.	Leopold	Külmetab.
16 Reede	Ottomar	
17 Laup.	Hugo	

25. P. p. 3. a. J. P. — Jerusalemma ärarikmisest. Mat. 24, 15—19.

18 Pühap.	Esra	Selge.
19 Esmasp.	Elisabet	
20 Teisip.	Amos	
*21 Keisnäd.	Maria ohw. päew	☾ 3, 14' p. l.
22 Neljap.	Kristina	
23 Reede	Cleonora	
24 Laup.	Josias	Sula.

26. P. p. Kolmaino J. p. — Wiimne lohtupäew.. Mat. 25, 31—46.

**25 Pühap.	Surante püha Katrina päew.	Luislab.
26 Esmasp.	Konrad	
27 Teisip.	Paabu	
28 Keisnäd.	Günther	Selge.
29 Neljap.	Ewart	
30 Reede	Andrese päew	
		☾ 4, 58' e. l.

1. novembril tõuseb päike:	l. 7, 46 m., läh. looja:	l. 3, 43 m.
11. — — — — —	8, 8 — — — —	— 3, 24 —
21. — — — — —	8, 28 — — — —	— 3, 11 —

Seal taewa mõlw kui tempel siin-siidis,
Kui püha koda õnnist walguist täis.
Sa murelaps, kel waitfel õhtutunnil
Beel walupisarates läigib film,
Siis waata sa siit üles palwe sunnil,
Sealt paistab igatsetud rahutim.

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Laup.	Arnold	Tuuline.
1. Kristuse tulem. p. — Kristuse sisseõitmisest. Mat. 21, 1—9.		
2 Pühap.	Käräna	Udune.
3 Esmasp.	Kola	
4 Teisip.	Barba	Lumesadu.
5 Keisnäd.	Sabina	
**6 Neljap.	Rigula p. Troonipärija nimedäew.	☉ 10, 23' p. l.
7 Reede	Antonia	
8 Laup.	Maria saam. p.	Räntsakas.
2. Kr. tulem. p. — Wiimse pääwa tähtedest. Luuk. 21, 25—36. Talwe hakatus fell 11 õht.		
9 Pühap.	Zuhum	
10 Esmasp.	Zudit	
11 Teisip.	Woldemar	Parajad
12 Keisnäd.	Ottilie	talwised ilmad.
13 Neljap.	Eutia	
14 Reede	Rikafius	☉ 7, 44' e. l.
15 Laup.	Zohanna	

3. Kristusetulem. p. — Joannes wangi-tornis. Mat. 11, 2—10.		
16 Pühap.	Albina	Segane.
17 Esmasp.	Hinno	Lumesadu.
18 Teisip.	Kristohw	(4. Kwatemb.)
19 Keisnäd.	Lot	Udune.
20 Neljap.	Abraham	
21 Reede	Tooma päew	☉ 11, 59' e. l.
22 Laup.	Beata	
4. Kristuse tulem. p. — Joannese tunnistus. Joann. 1, 19—28		
23 Pühap.	Zohwer	Selge.
24 Esmasp.	Adam, Gewa	
**25 Teisip.	1. Jõulu p.	Tuleline.
**26 Keisnäd.	2. Jõulu p.	
*27 Neljap.	Ewang. Joann.	Rülm.
28 Reede	Süüta lastepäew	☉ 5, 12' p. l.
29 Laup.	Noa	
Pühap. p. Jõulu p. — Simeon ja Hanna. Luuk. 2, 33—40.		
30 Pühap.	Daawid	Rülmad
31 Esmasp.	Silwester	ilmad.
1. detsembril tõuseb päike: l. 8, 44 m., läh. looja: l. 3, 5 m.		
11.	— — —	8, 51 — — — 3, 7 —
21.	— — —	8, 51 — — — 3, 17 —

Sündinud asjade aja-aru.

Maailma loomisest arvataste	5839 aast.
Kristuse sündimisest	1890 —
Tartu ehitamisest	860 —
Tallinna ehitamisest	671 —
Raamatu-trükkimise ülesõtmisest	450 —
Lutheruse õige usu ülesõtmisest	373 —
Peterburi linna ehitamisest	187 —
Bene riigi valitsuse alustusest meie maal	180 —
Suure tooli alustusest Tartus	88 —
Rõuge-panemise hakatusest	87 —
Grantsuse Bene maale tulemisest ja Moskva linna põlemisest	78 —
Meie S. S. Aleksandri III. valitsuse hakatusest	10 —

Kroonupääd,

mis kiriku seaduse järel maa kirikutes tulewad pühitseada.

- 1) Kuuenda kuu 26. päeval. Keisri Majesteedi ja kõige Beneriigi Valitseja Aleksandri Aleksandroviitshi sündimise päev.
- 2) Kaastu kuu 2. päeval. Keisri Majest. ja kõige Beneriigi Valits. Aleksander Aleksandrowiitshi trooni pär. p.
- 3) Lehekuu 6. päeval. Suurwüsti ja Troonipärija Nikolai Aleksandrowiitshi sündimise päev.
- 4) Lehekuu 15. päeval. Meie Keisri Aleksander Aleksandrowiitshi troonimise päev.
- 5) Heina-k. 22. p. Keiserinna Maria Feodorowna nimep.
- 6) Õikuse-kuu 30. päeval. Meie kõrge Keisri Aleksandri Aleksandrowiitshi nime päev.
- 7) Talwe-kuu 14. päeval. Keiserinna Maria Feodorowna sündimise päev.
- 8) Jõulu-kuu 6. päeval. Suurwüsti ja Troonipärija Nikolai Aleksandrowiitshi nime päev.

Meie suure Bene-Keisri suguvõsa.

Aleksander III. Aleksandrowiitsh, kõige Bene riig. Issevalitseja, Keiser, ja Pohla Kuningas j. n. e. j. n. e., on sündinud 26. Weebruari 1845.

Maria Feodorowna, Keiserinna, Daani kuninga tütar, sünd. 14. Novembril 1847. — Nende lapsed:

1. Nikolai Aleksandrowiitsh, Suurwüsti ja Bene riigi auusärje pärija, sünd. 6. Mail 1868.
2. Gregor Aleksandrowiitsh, Suurw., sünd. 27. Apr. 1871.
3. Aseutja Aleksandrowna, Suurw., s. 25. Märtsil 1875.
4. Michail Aleksandrowiitsh, Suurw., sünd. 22. Nov. 1878.
5. Olga Aleksandrowna, Suurw., s. 1. Juunil 1882.

Keisri Herra vennad ja õde, kes õndsas suure

Keisri Aleksandri II. lapsed:

1. Wladimir Aleksandr., Suurwüsti, s. 10. Aprillil 1847
Tema abikaasa, hertsogina Maria, Suurbertsogi Meklenburg-Schwerini tütar; nende lapsed:

1) Kirill Wladimirowiitsh, Suurw., s. 30. Sept. 1876. 2) Boris Wladimirowiitsh, s. 12. Nov. 1877. 3) Andreas Wladimirowiitsh, s. 2. Mail 1879. 4) Helena Wladimirowna, s. 18. Jan. 1882.

2. Aleksei Aleksandr., Suurwüsti, s. 2. Januaril 1850.
3. Maria Aleksandrowna, Suurwüsti, sünd. 5. Okt. 1853. Põlutatud 11. Jan. 1874 Inglismaa prints Alfred, hertsog von Edinburgiga.

4. Sergei Aleksandrowiitsh, Suurwüsti, s. 29. Apr. 1857.
Tema abikaasa: Elisabet Feodorowna, Suurw., Hessen-Darmstadt Suurbertsogi tütar.

5. Pawel Aleksandrowiitsh, Suurw. sünd. 21. Sept. 1860, laulatud Juuni-kuul 1889 Kreeka kuninga tütre Olga Gregorewnaga.

Õnsas kadund suure Keisri Nikolai I. lapsed:

- a) Konstantin Nikolajewiitsh, Suurwüsti, sündinud 9. Septembril 1827. Tema abikaasa: Aleksandra Josepowna, Suurwüsti, Saksen-Altenburgi hertsogi tütar, sündinud 26. Juunil 1830. Nende lapsed:

1) Nikolai Konstantinowiitsh, Suurwüsti, sünd. 2. Febr. 1850. 2) Olga Konstantinowna, Suurwüsti, sünd. 22. Aug. 1851. Põlutatud 15. Oktob. 1867 Kreeka-kuningaga. 3) Wera Konstantinowna, Suurwüsti, sünd. 4. Febr. 1854. 4) Konstantin Konstantinowiitsh, Suurwüsti, sünd. sel 10. Aug.

1858. Tema abikasa: Elisabet Mawrikiwna, Suurw., Saksen-Altenburgi Hertfogi tütar. Nende laps: Gabriel Konstantinowitsch, sünd. 3. Juulil 1887.

b) Dmitri Konstantinowitsch, Suurwürst, sünd. 1. Juunil 1860.

b) Nikolai Nikolajewitsch, Suurwürst, s. 27. Juul. 1831
Tema abikasa: Aleksandra Petrowna, Suurwürstina, Holstein-Oldenburgi printsi tütar, sünd. 21. Mail 1838.
Nende lapsed: 1) Nikolai Nikolajewitsch, Suurwürst, sünd. 6. Novembril 1856. 2) Peter Nikolajewitsch, Suurwürst, sündinud 10. Janvaril 1864, laulatud 20. Juulil 1889 Montenegro würsti tütre Militsa Nikolajewnaga.

c) Michail Nikolajewitsch, Suurwürst, sünd. 13. Oktob. 1832. Tema abikasa: Olga Feodorowna, Suurwürstina, õndsa Badeni Suurhertsogi tütar, sünd. 8. Septembril 1839. — Nende lapsed:

1) Nikolai Michailowitsch, Suurwürst, sündinud 14. Aprillil 1859. 2) Anastasia Mihailowna, Suurwürstina, sündinud 16. Juulil 1860. 3) Mihail Michailowitsch, Suurwürst, on sünd. 4. Oktobr. 1861. 4) Georg Michailowitsch, Suurw., s. 11. Aug. 1863. 5) Aleksander Michailowitsch, s. 1. Aprillil 1866. 6) Sergei Michailowitsch, Suurw., s. 25. Sept. 1869. 7) Aleksei Michailowitsch s. 16. Detsbr. 1875.

d) Olga Nikolajewna, Suurwürstina, sündinud 30. Augustil 1822. Laulatatud Württembergi kuninga Karl Friedrich Aleksandriga, sünd. 22. Febr. 1823.

e) Surnud Suurwürstina Maria Nikolajewna ja Hertfogi Maksimilian Leuchtenbergi lapsed:

1) Maria Maksimilianowna Romanowska, keiserlik printsess, sünd. 4. Oktob. 1841. Laulatud 1863 Badeni printsi Wilhelmigaga, sünd. 1829. 2) Nikolai Maksimilianowitsch Romanowski, keiserl. prints, sünd. 23. Juulil 1843. 3) Maria Maksimilian. Romanowska, keis. printsess, sünd. 20. Märzil 1845. 4) Eugen Maksimil. Romanowski, keis. prints, sünd. 27. Jan. 1847.

5) Georg Maksimil. Romanowski, keis. prints, sünd. 17. Febr. 1852.

Õndsa Suurwürsti Michael Pawlowitsch tütar Katarina Michailowna, Suurwürstina, sünd. 16. Aug. 1827; Reßlenburg-Strelitsi hertsogi Georgi leß.

Laada=pidamise päewad Riwi- ja Gestimaal.

Rääri=kuul: 7. Riias, 3 p. Tartus, suur saksa laat 3 näd. Wõrul, lina laat, 3 p. Orgital, 2 p. — 8. ja 9. Walgas, lina laat, 2 p. — 10. Haapsalus, 2 p. — 17. Kolumeres, 2 p. — 21. Wolmeris, elaja ja hooste laat, 2 p. — 25. Pernus, lina ja hooste laat, 3 p. Wistandis 3 p. Wolmeris, 6 p. 26. Reblastes, lina laat, 2 p. — 27. Katiweres, 2 p. — Raplas, 3. Reedel pärast Rääri p. Käänla=kuul: 2. Baltiskis, 2 p. Walgas ja Wistandis saksa laat, 8 p. Wõrul, 1 p. — 4. Tartus, lina laat, 2 p. 6. Paides, 2 p. Narwas, 4 p. — 8. Walgas, lina laat, 2 p. — Audru mõisas, reede enne Wastla p. Pihulas, esmaspäew enne Wastla p. — 12. Kuresaares, saksa laat, 10 p. — 15. Wistandis, lina laat, 3 p. Wõnnus, lina laat 2 p. Riias, hooste ja kauba laat, 8 p. — 18. Jõhwis, 2 p. — 22. Wõrul, saksa laat, 8 p. — 25. Wolmeris, lina laat, 5 p. — 20. ja 21. Riwilo kõrtsi juures, 2 p. — 27. Pemsallis, lina laat, 2 p.

Paastu=kuul: 10. Wast. Narwas, 3 p. — 10., 11. ja 12. Peeterburgi kuberm. Duduwa kreisis Stragowa luteruse usu kiriku juures. — 15. Paides. — 15. ja 16. Kõkora mõisas Kallastefülas (Krasnagor) 2 p. — Keila kiriku juures, esmaspäew pärast 3. pühap. paastus. Sääri=kuul: Wistandis, 8. püüwal pärast Suurt neljap. — 10. Wõru linnas lojuste ja kauba laat, 2 p. — Walgutas, neljapäew enne Suurt neljapäewa. — 19. Alamustes (Krotusse kõrtsis) lojuste ja kauba laat. — 20. Annias, 2 p. — Rubja linnas (Hafelwert Rujen) 20, 21., lojuste ja kauba laat — 20. ja 21. Uue Dtepä. — 21. ja 22. Walgas, hooste l. — 23. Wolmershof. —

25. Wana-Saffenbowis. — Palmsemõisas (Eestim.)
 Witna kõrtsi j., kelnäd., neljap. ja reede pärast Eihawõtet.
 Rehe-skuul: 1. Karilatses (Käbrifõrtsis), lojuete ja hooste
 laat, 2 p. — 9. Nigula laat, Wõõbsus, Rõpina kibelfonnas
 — Voodi mõisas, päew pärast Taewaminemise p.
 Jaani-skuul: 11. Wõnnus, 7 p. — 10. Mustwee alewis
 (Tshornas), 3 p. — 18. 19. Rakweres, 2 p. — 20. Riias,
 3 näd. Wõrul, 1 p. Tallinnas, saksa laat, 2 näd.
 Palmi mõisas (Eestim.), 3 p. — 20. Paides. — 22.
 Willandis, 1 p. — 25. Walgas. — 27. Tallinnas, willa
 laat, 8 p. — 29. Tarmastu mõisas 1 p. — 29. Tartus
 ja Voodi mõis., 2 p.
 Heina-skuul: 2. Pernus ja Karsti m., farja laat, 2 p.
 — 20. Riias, willa laat, 3 p. Pernus, saksa laat, 3
 näd. — 26. Wolmeris.
 Wõikuse-skuul: 1. Kuresaares, Jamma kibelf., Sere mõisas
 3 p. — 10. Walgas. Lemsis. — 15. Helmes, 2 p.
 — 24. Kõsses ja Kõsi mõisas. — 24. Uuemõis. (Wil-
 landim.). 26. Kilingi mõisas. — 28. Wõru linnas. —
 30. Kantso mõisas.
 Mikhli-skuul: 1. Torki mõisas, Jaama kibelf., Kuresaare.
 3 p. — 2. Abja ja Tammiste mõisas, 2 p. — 4. Rõp-
 pinas 2 p. — 5. Sindis, 2 p. — 6. Taakerberas. —
 8. Põlwa ja Rõuge kiriku juures. Tartus, 3 p. —
 9. Abseli, Rastna, Purniku mõisas. — 10. Paikülas.
 Oldre mõisas. Paides, 2 p. Wanas Salatsis ja Suures
 mõisas (Muhum.). — 10. Sõrgaweres, 2 p. — 15. Pe-
 rawere m. Uuemõisas (Wõnna-Harjum.), hakkab kol-
 mandamal teisel. Mikhli-s. 13. Antemõisas 2 p. —
 14. Haapsalus, 2 p. — 15. Kuresaares ja Põltsamaal, 2 p.
 Koorte ja Salatsi mõis. — 15., 16. ja 17. Peeterburgi
 kubermangus Duduwa kreisis Strågowa luteruse
 usu kiriku juures. — 16. Kirepi m., 2 p. — 18.
 Audru mõis. — 20. Wändras, 2 p. Narwas, 3 p.
 — 21. Sannas. Wolmaris. Paldiskis, 2 p. —
 Palmi m., Witna kõrtsi j., üks nädal enne Mikhli p.
 3 p. — 24. Willandis, Wõrus ja Eihulas, 2 p. —

25. Purneku m., 2 p. — 26. Pernus ja Kuresaa-
 res, 2 p. Tallinnas, 3 p. — 29. Tartus, 3 p. Wal-
 gas. Rawanurme laat, Wastfeliina kibelfonnas, 2 p.
 Rakweres. Reblaste mõisas. Mikhli ja Keila kiriku
 juures, 3 p. — Jõelehtmes, nädal pärast Mikhli p.
 — Raplas, 1. reedel pärast Mikhli p.
 Witina-skuul: 1. Kuresaares, Gaiaste ja Kaarma Suures
 mõis., 3 p. — 2. Wastse mõis., 2 p. — 2.—4. Rakweres,
 4. Kolores, 2 p. Pühajärwe m. Nuustaku laat. Jõhwis,
 3 p. — 5. Awinurme m., Pohusu külas, kauba, lojuete ja
 hooste laat, 2 p. Wõõbsus. — 6. Lutsnikis. Tarmastus,
 2 p. — 9. Lemsis ja Tali wabrikus. — 10. Rõo
 ja Mooskatse mõisas, 2 p. Kassinurme m., elaja ja
 lina laat, 2 p. — 11. Vaatre mõis. — 15. Lustiwere ja
 Beski. mõisas, 2 p. — Oritu mõisa kõrtsi juures,
 2 p. — 16. Wõnnus, 2 p. — 18. Wõnieste ja Sindi
 mõisas. — 19. Kulina mõis. — 20. Wändras, 2 p. —
 22. Nissi mõisas. — 28. Wolmaris, 2 p. — 28
 Jõgewa mõisas (Vaisholm), 2 p.
 Talwe-skuul: 1. Tartus, lina laat, 2 p. — 10. Must-
 wee külas, 3 p. Wõrus, 2 p. — 10. Paides, lina
 laat, 2 p. — 15. Wigalas, (Vänem.) lina laat, 2 p.
 Woltweldi mõisas. — 20. Walgas, lina laat, 2 p. —
 25. Willandis ja Wolmeris, lina laat, 2 p.
 Jõulu-skuul: 1. Wast-Narwas, 3 p. Alagilwi mõisas
 Vabe-kõrtsi juures. — 5. Põraweres, lina laat. — 6.
 Wõõbsus. — 10. Wõnnus, lina laat, 2 p. Riias jõulu
 l. tunni 10. Nääri kuul. — 12. Merjamos. — Per-
 nus, 3. Kristuse tulel. p., esmasp. ja teisipäew enne
 jõulu. — 13. ja 15. Wõrul, lina laat, 2 p. — 16. Pai-
 des, lina laat, 2 p. — 27. Walgas, saksa laat, 10 päewa.

Sündmused 1888 ja 1889.

Kui kalendritegija maailma sündmusti tähele paneb sealt
 algades, kuhu ta minewa aasta seisma jäi, kõige esite meie
 wägewa Weneriigi peale waadates, siis paistab küll kõige

pealt silma hirmus ja imelik Borki raudtee-õnnetus 17. oktoobril, kus Zumal oma mõietud mehe ja tema kõrgeid omakised hirmsasti hääliliselt hädahüüsi armuga imeliisil ära peasis. Jah, wägewa kõega on kõigewäeline Zumal meile ja meie sajamillsoni riigile meie riigi-isa alale hoidnud, ja miljonide truu alamate südamest tõusewad tänuosalused kõige isandade Issanda poole. Palju jäädawaid mälestusi on selle tähtsa päewa mälestuseks põhjendatud, mis weel mitme saja aasta järele tulewatele põlwele saawad tunnistuseks olema: „Baatle, nõnda kaitses Zumal ise Weneriigi keisrit!“

Et noor Saksariigi keiser minewal suwel mereteel Peterburis Wene tsaari pool külas käis, on minewa-aastasest kalendris juba nimetatud. Muud kui meresõit 8 laeraga ja kõik see külastäit ja wastuwõtmine oli üli tore, sest keiser näeb arwaste, mis talupoeg igapäew näeb ja Zumal ilalgi ei näe. — Kõrgeid külalisi käis ka selle aasta mai-kuul Peterburis, nimelt Pärstia schah, Montenegro würst ja Greqkamaa kuningas oma perekonnaga.

Wiimaks on weel nimetada, et ka tuttav kutsumata küllaline sel aastal ei ole puhanud; kõrgetest riigiametnikkudest, keda surm on ära kutsunud, on kõige tähtsamad ja tuttawamad: krahw Peter Andrejewitsch Schumalow, sünd. 1827, † märtsi-kuul 1889, ja krahw Dmitri Andrejewitsch Tolstoi, sünd. 1823, † aprilli-kuul 1889. — Krahw Schumalow oli weerand aastasaja eest tagasi Läänemere kubermangude kindral-kuberner ja oli kõrgeisõntsa keisri Aleksander II. walitsuse ajal weel mitme ja mitme kõrge ameti pidaja; wiimaks oli ta weel awalikult tegew pärast Wene-Türgi sõda Berliini kongressi peal rahutegemise juures. — Krahw Tolstoi on olnud püha sinodi ülemprofurör, rahwahariduse minister, keiserliku teaduste akademias president ja oli kõige wiimaks sisemiste asjade minister.

Baatame nüüd üle Weneriigi piiri laugemate ilma sisse! Seal on Austriariigis sündmus, mis ajaloo sees tänini weel ei ole ette tulnud: **Austria-Ungaru** riigi kroonprints Rudolf tegi selle aasta algusel ise oma elule otsa ja jättis omad keiserlikud wanemad, oma noore abikaasa ja 6-aastase tütre ja

suure riigi leinama. Ta on sündinud aastal 1858, heitis 1881 Belgia kuninga tütreaga abielusse ja oli Austria elatand keisripaari ainus poeg ja lootus. Nagu rohtrite läbikatsumisel leiud, on see haruldane hale ja kole tegu meele nõdruses sündinud.

Serbia kuningas Milan, kes ise selle riigi mõne aasta eest kuningriigi auu sisse oli tõstnud, pani selle aasta algusel koduste segaduste pärast krooni peast maha, peale selle kui ta ennast oma kuninglikust abikaasast oli lahutanud. Oma 13-aastase poja Aleksandri seadis ta enese järeltulejaks.

Amerika ühendatud riigid waliwad enesele iga 4 aasta järele uue presidendi. Sel lewadel astus ametisse Benjamin Harrison. — Muudu on seda maad sel aastal looduswägede läbi paiguti raskeste kodu oistud. Januari kuus seis seal kange hääliline torm läbi, mis toledad häwitamise jäljed järele jättis — mitme sajatuhande dollari eest kahju tehes ja mitme saja kaupa inimest ohwriks nõudes. — Raikuu lõpul oli seal (Pennsilwanias) hirmus weeputus kus juures ühtlasi ka tuli lahki oli. Kange wihmasadu paar ööd päewa, järw oru ülesmas otsas, mis oma tammi eest maha murdnud ja hirmsa jõuga oru põhjas olewa Johnstowni linna ja kõrde eluase mete peale wolanud. Tuhande kaupa on inimest põlewate majade rusude alla jäänud, kümnetuhande kaupa on neid wette uppunud. Ära rääkimata suur on õnnetus, jüdant lõhestaw hädasõit.

Õnnetusi on maailmas weel rohkesti olnud, iseäranis ka laewade hukkamini, — aga pöörame silmad jälle mõne lühisama asja poole.

Prantsuse maa pealinnas **Pariisis** on nüüd maailma näitus näha. Jah, mis seal lõit näha on, kes jõuab seda üles arwata! Seal on ka näha, mis enne weel ilalgi ei ole näha olnud, ja see on kuuks Eiffeli torn. Ta on selgest rauast tehtud ja palju kõrgem kui Baabeli torn ehk kui keegi teine torn maa peal. Meister Eiffeli ehitatud torn on 293 meetrit kõrge, see on umbes 960 jalga ehk 160 silda. Ja ta on ainult jeks ehitatud, et inimesed, kes Pariisi näitusele lähewad, sealt torni otsast mõiwad ümber waadata.

Õppeks vaatame veel omal weitsel kodumaal ümber. Praegu oodetakse, et uus kindral-konistoriumi president salandruunit v o n G i e r s Läänemere kubermangudeesse saab tulema Luteruse kiriku seisva tundma õppima. — Minewa sügise suri Liwimaa piiskop Giraenson Riias ära ja tema asemele on teistri herra poolest uueks piiskopiks wõi kindral-superintendendiks kinnitatud endine kirikuõpetaja ja seminardirektor F r i e d r i c h H o l l m a n n. — Juni kuul algusel on Liwimaa koolinõunik H. Guleke ära surunud.

Peale selle kui Eestiased oma Aleksandri-kooli asutamise kallal kaua aega oliwad töötanud, pandi sügise kooliaasta algusel põltsamaal kool kaima.

Septembri kuul sees 1888 seati kreispolitsei endiste fillakohutute asemele ja nowembri kuul sees 1889 saawad uued kohtud endiste asemele seatud.

Weneriigi uniwersiteetid.

Kuna hiljuti Siberimaal Tomskis uus uniwersiteet on asutatud, siis on nüüd Weneriigis kokku 9 uniwersiteeti ja nimelt: Peterburis, Moskwas, Tartus, Riiewis, Warsawis, Kasanis, Harlowis, Odesas ja Tomskis.

Kirjanduse statistika.

Wenemaal (ilma Soome maata) on aastal 1888 trükitud: Wenekesles 7427 kirja, teistes keeltes 2109 kirja, nimelt Poolakeeles 716, Hebreia k. 343, Saksa k. 311. Läti k. 217 ja Eesti keeles 178 kirja. Peterburis on trükitud 2484, Moskwas 1547, Warsawis 912, Odesas 274, Riias 264, Kasanis 228, Riiewis 216, Wilnas 174, Tartus 173, Harlowis 104, Tallinnas 97, Riitawis 90. — Ajalehti on kõiges 667, nende Wenekesles 493, Poola k. 76, Saksa k. 49, Eesti k. 13, Läti k. 8, Prantsuse k. 7 jne. Neid on Peterburis 193, Warsawis 75, Moskwas 70, Riias 23, Riiewis 20 jne.

Piibli raamat on Eesti keeles kõige esimest korda trükitud aastal 1739, see on nüüd 150 aasta eest.

Kuidas Jüri Unenägude tuninga pool käis.

Muistejutt — wõl^{la} ka mõistujutt.

Üksford elas üks noor peremees Jüri oma elatand isaga omas talus, mis külast hea tükk maad eemal kena oru kaldal seisis. Tare taga oli suur mets ja ukse ees üks wana poolik weskeliwi — ei tea, kust see sinna oli saanud. Kes selle kiwipingi peale istus, selle silma all oli kena org oma jõekesega, mis oru põhja mööda woolas, ja teisel pool kõrged oru kaldad oma ilusa puude ja põesastega; see kõik oli üpris ilus näha ja waadata. Siin istus Jüri õhtuti, kui ta põllul oma päewatöö oli lõpetanud, käispõskile küünarnukkusid põlwele peale toetades; ta istus siin sagedaste tundide kaua mõtteid mõlgutades, otsesui und nähes. Ja et ta külahawaga palju tegemist ei teinud, woid enamaste ilka waikselt ja nagu sügawas mõttes oma rada käis, hakkaswad külahawas teda „unenägi“ jaks kutsuma. See oli küll nagu pillkamiseks, aga Jüri ei pannud sellest midagi tähele.

Mida wannemaks ta läks, seda waiksemaks ta jäi; ja kui tema wana isa wiimaks ära suri, jäi ta hoopis waikselt. Ta istus nüüd veel sagedamini wana pooliku weskeliwi peal ja wahis alla orgu. Kui ta siis nägi, kuidas õhtul udu hakkas tõusma ja oru põhjast ilka kõrgemale ja kõrgemale heljus, kuidas ilm ilka pimedamaks ja pimedamaks läks, kuni wiimaks kuu ja tähed paisma hakkaswad ja kõike taewast oma ütle mata iludusega täitswad, siis — jah siis täitis tema südant imelik tundmus. Eest siis hakkaswad jöelained laulu lausutama, algusel üsna tasa, siis ilka järjest selgemini ja walgumini; ja nad laulsiwad mägedest ja hallikatest, kust nad tulwad, ja merest, kuhu nad läbewad, ja näkineidudest, kes all jõe põhjas aset on. Siis hakkas ka mets lobama, foguni teistmoodu, kui päris igapäewane mets, ja wanad põlised tammed ja saared teadsiwad imeasju jutustada. Ja taewatähed, kes ülewel sinisel wõlwil särasiwad, ihaldaswad ülemelt maha sadada halja puude lebestikuks ja jõe sinawatesse woogudeesse; nad wirwendaswad ja wärisewad, nagu ei wõiks

nad enam kannatada. Aga inglid — sest iga tähe taga seisab oma ingel — hoidsiwad neid ikka tagasi ja ütlesiwad: „Tähed, tähed, ärge olge jõledad! Sels olete ju liig wanad, mitu rühat aastat ja weel rohkem! Jääge oma maale ja toitle ennast auusastel!“

See oli hoopis haruldane, ülimeline org! — Aga seda kõik nägi ja kuulis üksnes „unenägija Jüri.“ Rahwas, kes külas elas, ei teadnud sellest midagi, sest nemad ei olnud muud kui igapäewased inimesed. Aeg-ajalt raiusiwad nad mõne wana põlise puu maha, saagisiwad ja lõhkusiwad seda põletispuudeks, ja kui nad hea riida oliwad üles ladunud, ütlesiwad nad: „Nüüd wõime jälle mõni aeg leent teeta ja abju kütta.“ Ja jões pesiwad külanaesed oma pesu ja enne pügamist oma lambaid; see toimetus oli nõnda hõlpus. Ja kui tähed taewas dieti säreisiwad, siis ei mõistnud nad muud ütelda kui: „Täna õõst saab külm olema; kui külm meie kar-tohwlid ei peaks ära wõtma.“ Wabel püüdis waene unenägija Jüri neile asja teisiti ära seletada, aga nad muud kui naeriswad teda. Nad oliwad ju igapäewased inimesed.

Üksford, kui Jüri jälle oma kiwipingi peal ietus ja oma eluforda iseeneses mõtles, kuidas ta terve ilma peal nii koguni ainuüksi on, — uinus ta magama. Seal nägi ta und, et taewast luldne kiik lähe hõbedase kõie otsas maha ripub. Kõie otsad oliwad ülewel kumbki ühe tähe küljes kinni; kiige peal aga istus üks ülifena printses ja kiikus nii kõrgele, et kiik ikka taewast maani ja maast jõe teise külge taewani lendas. Igaford kui kiik maa lähedalt mööda lendas, plaksutas kiiklaja rõõmu pärast läbi ja wiskas Jürile ühe roosi kätte. Aga häkitselt latsesiwad kõied ja kiik lendas printsessi ga kaugele sinise taewa sisse ikka ja ikka edasi, kuni Jüri teda enam ei suutnud näha.

Siis ärgas Jüri unest, ja kui ta ümber waadas, nägi ta enese kõrwal meelikiwi peal suure hulga roosililled.

Teinepäew jäi ta sealsamas jälle magama ja nägi sedasama und. Argates jällegi ka roosililled seal. — Nii iga päew terve nädal läbi.

Siis mõtles ja mõistis unenägija, et sel unenäul ikka midagi tõstis tähendust wõi põhja peab olema, sest et ta ikka sedasama und oli näinud. Ta pani kodus ukse lukku ja läks printsessi taga otsima.

Kui ta juba mitu päewa oli rändanud, nägi ta kaugele üht maad, kus pilwed alla rippusiwad kuni maapinnani. Ta hakkas nüüd sinnapoole lähku edasi minema, juhtus aga ühte suurte metsa. Metsas kuulis ta häkitselt hädaldamist ja hoi-gamist. Ja kui ta selle paiga poole edasi tõstas, nägi ta üht auusanäulist halli juuste ja habemega wanameest maas ja tema rinnul põlwili kaks inetumat alasti meest, kes teda püüdisiwad ära käägistada. Ruttu waadas Jüri, kust ta mingit sõjariista kätte saaks lahjata, millega mõrtsukatele walu wõiks anda. Kuna talle aga midagi kohast abinõuu silma ei puutunud, murdis ta surmahirmus ruttu ühe tugwa puuotsa maha. Aga waata imet, niipea kui ta selle oli kätte wõtnud, muutus puuots tugewaks odaks. Sellega tormas ta nüüd kobe kurjategija kallale, nii et nad huludes wanamehe lahti lastiswad ja metsa põgenesiwad.

Nüüd aidas Jüri auusa wanakese jalule, trööstis teda ja küsis, miks need alasti mehed tema elu kallale tikkunud.

Wanake jutustas, tema olla unenägude kuningas ja juhtunud teelt natuke kõrwale sammuma oma kõige suurema waenlase, tõhse-oleku kuningas riiki. Niipea kui tõhse-oleku kuningas teda märganud, saatnud ta kaks teenrit teda waritsema, et nad teda wagaiks tehku.

„Kas sa siis tõhse-oleku kuningale kuidagi meelehaiget oled teinud?“ küsis Jüri.

„Jumal hoidku!“ wastas teine. „Aga tema on üleüldse väga tige; see on juba tema loomu sees, ja nimelt mind vihlab ta just kui pattu.“

„Aga need mehed, keda ta sinu kannule saatnud, oliwad ju ihu alasti!“

„Jah, päris ihualasti. See on nõnda mooduks tõhse-oleku maal. Kõik rahwas on seal alasti, niisama ka nende kuningas, ja nad ei häbene sugugi. Hoopis pärdil rahwas!“

— Eest et sa nüüd minu elu oled peafinud, tahan ma sinu wastu tänulik olla ja sulle oma tuningriiki näidata. See on küll lõige karnim riik maailmas, ja unenäud on minu alamad.“

Seele peale läks unenägude tuningas ees ja Jüri läks järele. Kui nad sinna kobia jõudiswad, kus pilwed maani ulataswad, näidas tuningas üht lunki, mis rōfaste wabel nii peidus oli, et seda raske leida oli, kui ei teadnud just otsida. Selle lungi lõstis tuningas nüüd ülesse ja nad astuswad sealt alla 500 trepiastmet sügawale ühte beledate walgustatud koljukoopasse, mis mitu penifoormat piff ja loi ja ütlemata ilus oli. Seal oliswad keset suurt järwe saared ja saarte peal ilusad majad, ja saared ujuswad sinna tänna otsesui laemad. Kes sinna mõne maja sisse tohtis minna, sellel oli ainult waja järwe äärde astuda ja hūūda:

„Maja, maja, sõua siia,
Et su sees wõin ära käia!“

Siis ujus saar ühes majaga iseenesest kaldale. Teised majad ja lõksid oliswad ülewel pilwede peal ja ujuswad pikamisi õhumerd mööda ümber. Siin ei olnud jälle muud waja kui hūūda:

„Shuloss, nüüd waju alla,
Et ma wõin su sisse tulla!“

Peale selle oliswad seal aiad lilledega, mis wäewa lõhnaswad ja õõsel poisiswad, kirju sulgedega linnud, kes muinasjutustid wõltsiswad, ja weel palju palju muid wäga imelikka asju. Meie unenägija Jüri ei saanud muud kui imes panna.

„Nüüd tahan, ma sulle ka oma alamaid näidata,“ ütles tuningas. „Neid on mul kolme seltsi. Head unenäud heade inimeste jaoks, halwad halwade jaoks ja siis weel luupainajad, need on waimufesed, keda enesele ajawittele pean, sest ka ajawiidet ja naija peab tuningal olema.“

Õfite läks nüüd unenägude tuningas Jüriaga ühe lõssi sarnasesse weidraste ehitatud hoonesse ja ütles: „Siin elaswad luupainajad waimud, weike wallatu rahwaks, wiga ei tee nad kellegile, wigurite peale aga igal ajal walmis.“

Siis hūūdis ta ühe neist waimudest lähemale ja rääkis Jüri wastu edasi: „Kas sa tead, mis see selm teeb, kui ma

talle lord luba annan maa weale minna? Ta jookseb kuhugi majasse, wõtab sealt mõne magaja, keda kätte saab, kannab teda üles kiriku torni otse ja wiskab ta sealt üle pea ja kaela alla. Tema ise aga hüppab ruttu treppisid mööda alla, enne weel kui kuffuja maha jõuab, on ta all wastas, hoiab käed ette, kuhu teine peale kuhub, wiib ta siis jälle majasse tagasi ja wiskab ta sõnagi, mis prabratab. Sellest ärkab magaja, derub und filmist ja ütleb: „Ob sa heldefene, minu arust oli nagu oleksin praegu kiriku tornist maha kukkunud. Dnn, et see paljas unenägu oli.“

„Wõi see ongi seefama?“ hüüdis Jüri. „Ka minuga on ta lord seda tempu teinud. Kui ta aga weel peaks tulema ja mina teda saama sinni tahada, küll ma rahaksin talle näidata!“ — Nüüd hüppas üks teine elukas laua alt wälja, see oli weifse koera sarnane loom, sest tal oli kārune kasukas seljas ja ta sirutas ka feele wälja.

„See ei ole endisest ka mitte palju parem,“ seletas unenägude tuningas, „ta haugub kui koer ja jõudu on tal nagu mõnel kangelasel. Kui siis inimesel unes hirm on, siis hoiab ta teda kättest jalgest kinni, nõnda et inimene paigalt ei suuda liikuda.“

„Ka seda lojust ma tunnen,“ ütles Jüri wabele, „kui paigalt tahad liikuda, siis ei saa, oled rammetu ja kange nagu puutükk. Tahad kät tõsta, ei saa, tahad jalga lijutada, ei saa ka. Wõnikord ei ole ta aga mitte koer, waid karu, rōōwel, wõi mõni muu koll.“

„Ma ei saa neile ialgi enam luba andma, sind tülitama tulla,“ ütles tuningas Jüri wastu. „Nüüd tule halbu unenägusid waatama, aga ära kofu, ega nad sulle midagi ei tee, nad on ainult paha inimeste jaoks.“ Seal astuswad nad ühe määratuma ruumi sisse, kus suur kõrge müür ümber ja raske raudwāraw ees. See ruum kuhises kõige inetumatest elukatest ja hirmsamatest kollidest. Mõned oliswad nagu inimesed, teised pool inimesed, pool elajad, jälle teised hoopis elajaloomade sarnased. Ohmatufega taganes Jüri tagasi kuni raudwārawani. Aga tuningas julgestas teda ja küsis: „Kas

sa ei taba mitte lähemalt teada saada, mis und halwad wõi hõelad inimesed peawad nägema?" Ja kuningas andis ühele kõige lähemal seiswale unenäule märku; see oli üks kote kanglane, kumbagi kaenla all kandis ta üht meskefiwi.

"Jutusta, mis sa täna ööse tabad teha!" käsits kuningas.

Seal tõmmas kott pea Blade wahela, kiskus suu kuni kõrwadeni laiati ja nägu hirmuili kiskudes hakkas ta jutustama:

"Ma lähen rikka mehe poole, kes oma isa lastis nälgia näha. Kui wanamees ühel päewal poja ukse ette tuli leiba kerjama, tuli poeg ja ütles perele: Ajage see wabiseja minema! Selle juure káin ma õõseti ja õerun teda káhe meskefiwi wahel, kuni tema lõndid teha sees kõik ilusaste peeneks ja pehmeks on láinud. Siis wõtan ma teda kaeltaguist pidi finni, raputan teda tubliste ja ütlen: Kas náed nüüd, kui kenaste sa wabised, sina mait! Siis árkab ta üles, hambad lõgisewad tal suus ja ta ütles: Naene, too mulle weel passemat tekki peale, mul on külm. Ja kui ta jälle magama jääb, lahwatan ma teda unestii."

Kui Jüri seda oli kuulnud, tungis ta wäewõimul uksest wälja, kuningat enese järele tõmmates, ja hüüdis: "Siia ma ei jää mitte filmapilguks enam nende halwa unenägude juure. See on ju kole!"

Nüüd wiis kuningas teda ühte ilusasse aida, kus teed hõbedast, lillepeenrad kullast ja lilled salkiwidest oliwad. Siin jalutastiwad head unenäud. Kõige esimene, mis ta nägi, oli üks unenägu nagu noor lahwatand palgega naene, sellel oli ühes kaenlas üks weike Noa laewale ja teises kaenlas lastile laste mängukannidega.

"Kes see on?" küsis Jüri.

"See läheb õhtuti ühe weikse haige poistese juure, kelle ema ára on surnud. Päewa on ta ainuüksi ja keegi ei küsi tema järele; aga õhtu läheb see unenägu temale seltsiks ja wiidab mängides tema aega terwe öö. Poistele jääb õhtul ikka aegsaste magama, sellepärast läheb unenägu ikka nii aegsaste. Teised unenäud lähewad kõik palju hiljem. — Tule nüüd edasi; kui sa kõike tabad näha saada, siis peame tõttama."

Siis läksiwad nad aias edasi keset häid unenägusid.

Seal oli mehi ja naisi, hallwaid ja lapsti, kõigil armsad filmawaated, nägusad náud ja wága ilusad riided. Káes oli mitmel kõiksugu asju mis süwa tial wõib ihaldada. — Korraga jäi Jüri seisma ja karjatas nii walguste, et kõik unenäud ümber waadastiwad.

"Mis sul on?" küsis kuningas.

Seal on ju minu printsess, kes nii mitmel korral mulle on ilmunud ja roostad kinkinud," hüüdis Jüri waimustusega.

"Dige küll," ütles teine, "see ta on. Eks ole tõsi, ma olen sulle ühe ilusa unenäu saatnud? See on peaaegu kõiki, dest kõige ilusam."

Nüüd jooksis Jüri printsessi juure, kes praegu jälle oma kuldse kiige peal istus ja kiikus. Niipea kui ta teist nági liginema, hüpas ta maha ja jooksis Jürile wastu. See wõttis teda káe kõrwale ja tallutas teda ühe kuldpingi juure. Sinna istustiwad mõlemad maha ja jutustastiwad teineteisele, kui lõbus see on, et nad teineteist jälle náha saawad. Ja kui nad sellega walmis oliwad, hakkastiwad nad sedasama juttu ikka jälle eest otsast peale. Senikaua láis unenägude kuningas aia suurt keskteed mööda edasi tagasi, láed selja peal; aeg-ajalt wõttis ta tasuuri wälja ja waadas järele, kui hiljale aeg juba jõuab, sest et unenägija Jüri ja printsess oma juttuwestamisega ikka weel mitte lõpule ei jõudnud. Wiimaks láks ta nende juure ja ütles: "Hea nüüd küll, lapsed! Sinul, Jüri, on pikk tee weel ára láia, sest õõset ei wõi ma sind siia jätta, sest et mul ühtegi wõrdit ei ole, kuhu sa wõiksid magama heita, sest ega unenäud ei maga, waid õõseti peawad nad ikka maa peal inimestele ilmuma. Ja sina, printsess, pane ennast ka walmis; pane täna õõset roostalelt selga ja tule pärast minu juure, et ma sulle ütlen, kellele sa sel ööl pead ilmuma ja mis sa temale pead ütleva."

Kui unenägija Jüri seda kuulis, tundis ta oma südames julgust kaswama, nagu enne ei tialgi omas elus. Ta tõusis kuldpingi pealt üles ja ütles kindlal healel: "Armas kuningas, omast printsessist ei lahku ma tialgi enam. Emb kumba, kas jätate

mind siia maa alla, mõi annate ta mulle maa peale kaasa. Ilma temota ei junda ma enam elada, sest on ta mulle liig armas." Seda üteldes walguis talle kumbkiise filma üks filmareepisar, nii suur kui pätkel.

"Aga Jüri, Jüri!" kostis kuningas, "see on ju minu kõige ilusam unenägu. Aga olgu nõnda, kuidas sa ihaldad, sest sa oled ju minu elu peastunud. Võta oma printsess ja mine temaga üles maa peale. Riipea kui sa üles oled jõudnud, võta tema hõbedane filmawori peast ja wiisla lungist mulle tagasi alla. Siis muutub sinu printsess libaks ja werekss nagu teised inimese lapsed, sest nüüd on ta ainult unenägu."

Siis tänas Jüri kõigest südamest ja ütles: "Armas kuningas, kuna ja nüüd nii üliwäga lahke oled, siis usaldan sulle weel üht palwet ette panna. Waata, printsess mul nüüd on, aga kuningriiki mul ei ole; ja see on ometi mõimata, ei üks printsess ilma kuningriigita mõis olla. Kas sa ei mõiks mulle üht weikestki kuningriiki muretseda?"

Selle peale wastas kuningas: "Armas unenägi Jüri, nähtawald kuningriiksid mul ju ei ole anda, küll aga nägemata riiksid, ja neist pead sa ühe saama ja päris suure ja toreda."

"Jah, aga mis kasu mul sest kuningriigist siis on, kui ma teda ei näe?" küsis Jüri kahtledes.

"Sina sõge inimene," ütles kuningas, "ainult muu rahwas ei näe sinu kuningriiki mitte, aga sina ise ja sinu printsess, teie näete oma riiki küll. Teie mõlemad näete lossisid, aidu, aasasid, melsasid ja kõit, mis teie kuningriigis on. Teie elate ja käite jalutamas seal sees ja mõite seal teha, mis tahate."

Nüüd oli Jüri rõõm jälle täieline, sest juba oli talle natuke kartust südamesse siginenud, et teised külarahwas saaks kadeda filmaga tema peale waatama, kui ta oma printsessiga koju tuleb ja kuningas on. Ta lahkus nüüd liigutatud südamega unenägude kuninga juurest, astus oma printsessiga 500 trepiastmet ülesse, wõttis hõbedase filmawarju tema peast ja wiisas lungist alla. Siis tahtis ta luuki finni lasta, aga see oli wäga raske. Ta ei jõudnud seda hoida, waid lastis ta

tukkuda. Luuk langes suure prahwatusega finni, otsetui oleks mitu suurtüki pauku korraga paugatanud. Sellest langesi prahwatusest löi Jüri meel uimaseks; kui ta jälle toibus, istus ta oma talu ukse ees wana pooliku wesketiwi peal ja tema lõwal printses, ja see oli liba ja weri, nagu päris inimese laps kunagi. Ta hoidis Jüri kät omas käes ja ütles: "Sina armas hea weider inimene, nii kama aega ei ole sa usaldanud mulle ütelda, kui wäga sa mind armastad! Kas sa mind siie kartsid?" —

Ja kuu tõusis üles ja saatis oma walguist alla orgu ja jõelained lastusiwad ja meis tobas; aga nemad kahetsesti istusiwad ikka alles seal ja weskiswad juttu.

Korraga oli, nagu oleks weike must pilweke kuu ette läinud ja seal langes midagi nende jalgade ette maha, nagu üks suur kofku pandud rätik. Selle järele poistis kuu jälle selgeste. Nad wõtsiwad rätiku ja hakasiwad seda koost lahti wõtma. See oli aga wäga õhuke ja mitu sada korda kofku pandud, nõnda et selle laialilautamine aega wõttis. Kui ta täiesti oli laiali lautatud, oli ta nagu üks suur maakaart. Reskelt läks jõgi läbi, kumbalgi pool jõge oliwad linnad, külad, järwed, metsad. Siis määgasiwad nad, et see üks kuningriik oli ja et unenägude kuningas seda neile oli lastnud taewast maha sadada. Ja kui nad nüüd oma maja poole pöörsiwad, oli see ülitoredate lossisid muutunud, kus klaastrepid, marmorikivist seinad, kaunid katused ja kõrged tornid. Siis wõtsiwad teineteise käest finni ja läksiwad lossi sisse, ja kui nad sisse astusiwad, oliwad alamaid juba koos ja kumardasiwad sängawaste. Trummid ja rasunad kõlasiwad, ja teendrid käiswad nende eel ja puistasiwad lillefid. Siis oliwad nad kuningas ja kuningaproua.

Teisel hommikul aga läks kõla nagu fulutuli läbi küla, et unenägi Jüri jälle koju tulnud ja enesele kaasakese kaasa toonud. "Noh, mõi ta nüüd suur asi mõis olla," rääkiswad nad. "Mina sain teda täna hommiku näha," seletas üks külarahwa hulga; "seisid teine Jüriaga ukse ees. Pole midagi suurt asja, üsna weike ja lõhn naesterahwas. Riided, mis tal seljas, oliwad ka üsna lihtsad ja waesepäralised. Kuigi

peawad ka paremaid saama. Siis enesel ei ole midagi, ega siis naeslgi midagi ei ole."

Nõnda nad korrutastwad, need rumalad inimesed; sest nad ei suutnud seda mitte näha, et ta üks printses oli. Ja et nende talumajade suureks imeilusaks lossiks oli muutnud, seda külarahwas ka ei märganud, sest see oli ju üks nägemata kuningriik, mis Siirile taewast oli maha sadanud. Sellepärast tema rahwa tühist jutust ka lugu ei pidanud ühtegi, waid elas omas kuningriigis oma armsa printsessiga rõõmsaste ja õnnelikult. Ja aastate jookkul sündis neile kuus lapsust, üks ikka ilusam kui teine, ja need oliwad kõik printsid ja printsessid. Aga külas ei teadnud seda keegi, sest nad ei olnud ju muud kui paljas igapäewane rahwas.

Seda ja teist.

Enamalas kiri. Mees oli üksi kodus, sest abikaasa oli mõneks päewaks oma wanemate poole külasse läinud. Sõber, kes üks sõnakas mees, tuli teda waatama ja küsis: "Koh, mis sa siin nüüd üksi teed kah?" Teine wastas: "Aga igawuse pärast hakasin naesele kirja kirjutama, aga ei tea, mis pean kirjutama, sest midagi uudist ei ole teatada." Sedamaid ütles sõber: "Mina ütlen ette — kirjuta: "Armas naene! Ma kirjutan Sulle kirja, sest et mul midagi muud ajawiidust ei ole, ja lõpetan oma kirja, sest et mul Sulle midagi kirjutada ei ole — punkt."

Troost. Inglise naesterahwas, kes mägestikus raskes eesli seljas reisis, ütles juhi wastu: "Aga see eesli käib siin just kivistiku kalda äärt mööda." Juht wastas: "Arge kartke ühtigi, ega ta seljast maha ei wiska, ennemine langeb ta ise ühes kivistiku põhja."

Noore majaproua tarkus. Proua: "Mis te nende muudega tahate teha, peremahel?" Mamsel: "Need on parssi munad, ma panen nad wäljaandumiseks kanale alla." Proua: "Aga pange nad parem ani alla! Noored anid on ju palju fenamad, kui noored kanad."

Mr. 6.

Mr. 6.

J. G. Faure

enne G. Jürgenson & Co.

Tartus, Nüütki nultsas Mr. 6.

Suur rohu- ja wärwi-kontor

ja kauplus

soowitab

Kõiksugust rohtu,

oma ja wõeramaa wabritu

lõnga ja kanga wärwid

mitmekümne sortides, milledega odawaste, ruttu ja kergeste kodus wõib wärwida.

Kõige paremad

sinikiwi, seebikiwi, seebikeetmise waiku,

kanga ja lõnga plekkimise soola ja pulbert
ja kõiksugused teist maja tarwitust.

Wärnitsad, lakkid ja kõiksugused maleri wärwid.

✓ Jätkemühjatele antakse head protsentid. ✓

Pühapäewadel on kauplus kinni.

Nüütki nultsas Mr. 6

wanasti kommissjoni majas.

Tartus,

Raatusse ja Krahv Mantensfel'i maja wahel,
Jaani-uulitsa ja Suure-turu nurga peal Nr. 1 on

uus wärwide kauplus

asutatud.

Kõiksugu kodu- ja wõderamaa

w ä r w i d

on sealt saada.

Suur mitmekesisus

willa, puuwilla, siidi ja lõuendi tarwis

Müümine hulga ja natukese kaupa.

✚ Jäellemüüjatele rohke kash. ✚

G. E. Pfeil

Tartus.

promiisor (arstirohu tundja).

Tähtjas kaupmeestele ja koolmeistritele!

Kõik sorti paberid

ning joonitud ja joonitamata kirjutus-
paberit fooli kirjutusraamatute (heftide)
tarwis kui ka walmised kirjutusraamatud

müüb kõige odawama hinnaga

Räpina paberikauplus

Tartus, Uueturu uulitsas Bürgermüßje majas.

J. R. Schramm

Tartus.

Auru-õlle- ja mõdu-pruulhoone

ja linnaõlle-wabrik,

✚ nappiwabrik, ✚

würtsikauba, weini, sigarite

ja mainus-asjade kauplus.

Humalaid ja pruulpiigi.

Tartus, kaubahoowis nr. 26.

Martin Bökleri wärwi pood.

(Tallinnast.)

Tartus, kaubahoowis № 26,

müüb tingimata kõige odawama hinnaga kõiksugu head

lõnga ja kanga wärwid,

Seebi kiwi, willa kraasid ja kuulsaid Steiermarki terase wikatid.

Maalabri wärwid,

kuiwalt ja aururammuga õliga õerutud.

Wärnitsed, lakkid, liimi ja pintslid.

Seina- ja kattusepappi wabriku hinnaga.

✚ Wärwid ja laktid on kõige rohkem oma
auru-wärwi-wabrikust Tallinnast.

92. ru s i a o o g r u p p y , s u t r u d

Tartus, kaubahoowis nr. 26.

Tartus, kaubahoowis nr. 26.

- S. Laakmann'i juures Tartus on saada:**
- Johannese ilmutamise raamat**, äraseletud õpetaja L. Harms'i kirjade järel. Alandatud hind 50 kop.
- Nädala päifene ehk 52 pühalikku mõtlemist.** Toimetanud H. Kallas, kõnne õpetaja. Hind tõidet. 50 kop.
- Pühade manna.** Hinge roaks oma wendadele soowinud M. Jürmann, Tarmastu õpetaja. Hind 20 kop.
- Seitse kirja selle üle kuidas piiblit peab lugema** nendele kes Jumala sõna armastawad, iseäranis noorele rahwale. Hind 12 kop.
- Jumala tarkus laste toas.** Hind 8 kop.
- Pea kinni mis sul on!** Õpetused õnnistuse kätte andmisest ja täite saamisest nende heaks, kes oma hinge õnnistust Ewangeli Lutteruse usu õpetuse järel, tõsiselt nõuu ning meelega tahtwad nõuda. W. Normann. Hind 25 kop.
- Igawese elu ja igawese hukkatuse peegel** ehk hinge seisusest pärast surma. Sakslastelest Gestickele ümber pannud W. Normann. Hind tõidetud 30 kop.
- Uus igapäewane raamat ehk waimuliku wara kaitse**, mis aasta peale iga päewa jaoks on seatud. Kirjutanud W. Normann. Hind tõidetud 65 kop.
- J. W. Jannsen'i kirjad.** Kuues anne. Eisu: Rootsi kuningas Gustaw Adolw. Püha-Peeter. Rikka anne ja wäese anne. Hind 20 kop.
- **Seitsmes anne.** Eisu: Alarus ja Maria, ehk: lapse kurbus ja lapse rõõm. Kuida piibel surmast päästab. Hind 20 kop.
- **Kahesäs anne.** Eisu: Rahwi herra ja tema lutsar. Uus wariser, ehk: ilma tõrjita ja tõrjiga küla. Eurnukfirst ehk puusärk. Hind 20 kop.
- **Ühesäs anne.** Eisu: Woldemar ja Jüri, ehk: mis mõib inimesest saada, kelle nimi Jüri on? Mis lord „Merekülas“ sündinud. Enne Luua-Madis, pärast Maantee-Madis. Hind 20 kop.
- **Kümnes anne.** Eisu: Kasu-ema ja kasu-laps, ehk: kuidas mõnikord wäesed lapsed kaswatakse. Zulguš ja arguš. Gamba arst. Hind 20 kop.